

Klimatkonferensen i Durban 28 november – 9 december 2011 : Förläng och förstärk Kyotoavtalet !

1. Bakgrund

En bakgrund ges på vår hemsida i medlemsinformation "2010-01-28: Klimatkonferensen i Köpenhamn den 7-19 december 2009: EU, en del av problemet", "2010-09-02: Den globala klimat- och miljösituationen. EU och klimatförhandlingarna samt EMU-propaganda i valrörelsen" och "2011-10-06: Klimat- och miljösituationen förvärras i snabb takt. Penningekonomi och hållbar ekonomi".

I den första artikeln redovisades: "Utsläppen i atmosfären och i naturen påverkar inte bara klimatet genom växthusgaser som koldioxid, och sot utan också haven som försuras genom tillförseln av koldioxid. Tilltagande torka och vattenbrist ödelägger tidigare jordbruksområden med svält som följd i vissa delar av världen. I andra breder översvämningar ut sig och hotar livsbetingelserna. Den tilltagande försurningen av haven tillsammans med utsläppen av gifter, föroreningar, partiklar, fibrer från plast och EU:s och andra rika staters industriella rovfiske är ett dödligt hot mot ömtåliga ekosystem och ödelägger lokalbefolkningarnas kustnära fiske."

I den tredje medlemsinformationen påvisades, att klimat- och miljösituationen blir allt allvarligare. Just nu pågår FN:s klimatkonferens i Durban, Sydafrika och det finns anledning att komplettera redovisningen med några nya uppgifter för år 2010 och kort kommentera förutsättningarna för konferensen.

2. Rekordökning av växthusgaser under 2010

"De globala utsläppen av växthusgaser slog alla tidigare rekord under 2010. Nya siffror från amerikanska energimyndigheten visar en ökning av utsläppen med över 500 miljoner ton. /en ökning med 6 procent/

- Det är mycket oroande, för det är vår tids ödesfråga, säger miljöminister Lena Ek (C).

...

- Våra data går tillbaka till 1751, till före den industriella revolutionen. Aldrig tidigare har vi sett en ökning på 500 miljoner ton på ett enda år, säger den amerikanske klimatexperten Tom Boden

...

"De nya siffrorna innebär att nivån på växthusgaserna redan är högre än det värsta tänkbara scenariot som klimatexperter tog fram för bara fyra år sedan, skriver Huffington Post." DN 6/11 - 11

"Enligt FN:s väderbyrå, WMO, nådde halten av växthusgaser i atmosfären rekordnivåer i fjol och fortsätter att stiga. Halten av koldioxid ökade med 2,3 miljondelar, jämfört med ett snitt på 2,0 under de senaste tio åren och 1,5 under 1990-talet." SvD 25/11 -11

Utvecklingen går alltså åt fel håll.

3. Arktisk isbrist sätter rekord

Den globala uppvärmningen påverkar isens utbredning i Nordpolenområdet.

”Norge. Havsisen i Arktis är rekordlåg, enligt forskare som undersökt uppgifter om isens utbredning under 1450 år. I en studie i tidskriften Nature visar forskare från bland andra Norsk Polarinstitut med hjälp av rekonstruktioner att utbredningen aldrig varit så liten som nu. Det handlar om statistiska beräkningar och analyser av iskärnor, årsringar i träd och jordavlagringar i insjöar. TT-NTB ” DN 26/11 -11

4. Varmare klimat har fått djur att krympa

Forskare, verksamma vid National University of Singapore, visar i en studie, ”som publiceras i tidskriften Nature Climate Change, att ökande temperaturer på jorden har långtgående effekter på kroppsstorleken hos en rad arter, från växter till topprovdjur. Det är också något som forskare också sett hos fossila djur från den extrema globala värmeperioden för 55,8 miljoner år sedan.

Den minskning som forskarna ser i dag är inte stor men klart urskiljbar. Många organismer, både i vatten och på land har enligt studien blivit mindre de senaste 20 åren och många fler kommer att krympa i takt med ett varmare klimat.

Försurningen av haven,..., har minskat kroppsvolymen hos flera marina arter, bland annat hoppkräftor och rödalger.

Experiment där djur utsatts för ökad värme visar samma sak. För varje extra grad krymper marina ryggradslösa djur med 0,5-4 procent, fiskar med 6-22 procent, skalbaggar med 1-3 procent och salamandrar med 14 procent.

...

De påpekar samtidigt att det inte är alla arter som krymper. En del påverkas inte alls, medan andra tvärtom blir större.

- Det kommer att få återverkningar i många näringskedjor och kan få negativa effekter på den biologiska mångfalden. Mindre växter betyder mindre skördar och mindre föda för konsumenterna, skriver forskarna.” SvD 21/10 -11

5. Extremt väder blir vanligare

Extremt väder med värmeböljor som orsakar torka i vissa delar och kraftiga skyfall med översvämningar som följd i andra delar av världen och deras koppling till klimatförändringarna har studerats av en arbetsgrupp till FN:s klimatpanel IPCC. Chris Field, ordförande i arbetsgruppen, presenterade den 18 november sina slutsatser vid en presskonferens i Kampala i Uganda.

”Den nya rapporten sätter fingret på länders olika förutsättningar. Medan stormen 'Katrina' knappt påverkade USA:s ekonomiska utveckling, finns exempel där fattigare länders ekonomi helt har slagits sönder efter oväder. Det är också människorna i fattiga länder som drabbas allra hårdast när katastrofen inträffar. De ekonomiska förlusterna till följd av extrema väderhändelser beräknas redan uppgå till 200 miljarder dollar per år, enligt IPCC.

- De största ekonomiska förlusterna uppstår i väst, men 95 procent av alla dödsoffer sedan 1970 har inträffat i utvecklingsländerna, säger Chris Field.

Forskarna konstaterar att de riktigt varma dagarna har blivit fler och varmare, och de riktigt kalla dagarna färre och varmare. Men när det gäller annat extremväder är det mer komplicerat. Här finns observationer om förändringar av svårare perioder av torka i vissa regioner och häftigare skyfall i

andra, men de är fortfarande få.

Redan i sin förra stora kunskapssammanställning från 2007 var IPCC:s slutsats att antalet riktigt varma dagar och nätter med nittio procents säkerhet blivit fler till följd av klimatförändringarna.

I den här rapporten är forskarna helt säkra på att denna trend förstärks i takt med att koldioxidhalten i atmosfären ökar.

- Det är mycket troligt att antalet riktigt heta dagar kommer att öka med en faktor 10 (tiofaldigas) i de flesta regioner i världen, antalet häftiga regn blir fler och de tropiska stormarna kommer att öka i styrka, säger Thomas Stocker, ordförande i en av IPCC:s arbetsgrupper.

Det betyder att svåra värmeböljor, som den som drabbade Europa sommaren 2003 och som medförde 70 000 fler dödsfall än normalt, kommer att bli vanligare i framtiden. Därför krävs det mycket mer insatser för att öka samhällets förmåga att stå emot kommande katastrofer, som ofta utlöses av extrema väderhändelser, anser IPCC.

- Det finns i dag enorma skillnader mellan hur sårbara länder är , säger Rajendra Pachauri, IPCC:s ordförande.” DN 19/11 -11

6. Hårdare klimatkrav utvecklar tekniken

Det behövs mycket hårdare klimatkrav för att vända utvecklingen. Johan Gars från tankesmedjan Fores har skrivit en rapport om forskningen om effekterna av hårda klimatkrav på ekonomin. ”Kritiker av hårdare krav på att minska utsläppen av koldioxid och andra växthusgaser brukar framhålla att företagen då flyttar sin produktion till länder med mindre stränga utsläppskrav. När Johan Gars gått igenom forskningen på området finner han få belägg för det. Inte heller påverkas ländernas ekonomi i någon stor utsträckning.

- Det verkar som om man överskattar effekterna på länderna som helhet. Undersökningar visar att en ganska liten del av ekonomin berörs, säger Gars.

...

Hårdare klimatkrav leder också, enligt Gars granskning, till att ny teknik utvecklas. Det kan visserligen kosta att utveckla nya tekniker men när omvärlden också börjar ställa samma krav blir läget annorlunda.

- Det är dyrare att vara först men när efterfrågan går upp kan det vara en fördel att veta hur det fungerar och vad som inte funkar. Då blir det en konkurrensfördel för företag som har sådan teknik, säger Johan Gars.

Han har också tittat på hur en stram klimatpolitik i ett land kan användas i de internationella klimatförhandlingarna för att få andra länder att inse att de måste skärpa sina krav. I sådana lägen handlar det om att ha så mycket på fötterna som möjligt om man ska nå framgång, säger Gars.” DN 7/10 -11

Om forskning och teknikutveckling stimuleras av samhället, underlättas också teknikomställningen för att möta mycket hårdare klimatkrav.

7. Kyotoavtalet och FN:s klimatkonvention

”Kyotoavtalet från 1997 slutförhandlades 2001 och trädde i kraft 2005. Det är legalt bindande för ett 40-tal i-länder vad gäller utsläpp av växthusgaser, överföring av ny koldioxidsnål teknik och ekonomisk kompensation till u-länderna. Kyotoavtalet löper ut 2012.

'För de 130 utvecklingsländer som ingår i G77-gruppen är det också centralt det som står i både FN:s klimatkonvention och Kyotoprotokollet: De utvecklade länderna bär ansvaret för det klimathot som finns i dag och ska minska sina utsläpp innan de fattiga kan förväntas göra det.' SvD 5/11 -09

USA hoppade av Kyotoavtalet efter att först ha godkänt det vid nattliga förhandlingar i Kyoto 1997.” Medlemsinformation 2010-01-28.

”Det var under det svenska ordförandeskapet i EU som EU och Sverige bytte fot i förhållande till u-länderna och Kyotoprotokollet. Det skedde vid klimatförhandlingarna i Bangkok i september 2009 som EU deklarerade att unionen som EU deklarerade 'att unionen inte vill gå med på någon förlängning av Kyotoavtalet.' DN 18/12 -09 ” Medlemsinformation 2011-10-06

I-länderna har inte heller uppfyllt förpliktelseerna om energitekniköverföring och ekonomisk kompensation till u-länderna enligt Kyotoavtalet.

8. Kosmetisk ändring av EU:s linje om Kyotoavtalet inför FN:s klimatkonferens i Durban

Världens fattiga länder har lägst utsläpp - men drabbas hårdast av klimatförändringarna. Då är det inte konstigt, att misstroendet från utvecklingsländerna mot EU och Sverige växt efter fotbytet i förhållande till Kyotoavtalet och övergången till USA:s sida om att man motsätter sig en förlängning av Kyotoavtalet.

För att förbättra imagen försöker EU kosmetiskt att ändra sin linje och ge sken av att man är positiv till en förlängning av Kyotoavtalet men ställer samtidigt upp villkor för ett sådant ställningstagande som inte är uppnåbara.

”**Luxemburg.** EU är berett att förlänga det internationella klimatavtalet, Kyotoprotokollet, men bara om USA och Kina också går med på att minska sina utsläpp.

Den förhandlingslinjen inför FN:s klimatkonferens i Durban i slutet av november antog miljöministrarna på måndagen.

- Vår linje att alla måste bidra till att minska utsläppen, säger miljöminister Lena Ek, som deltog på sitt första EU-ministermöte.” DN 11/10 -11

Miljöminister Lena Eks debattartikel ”Det här är Sveriges linje i samtalen om klimatet” i Dagens Nyheter den 1 december förändrar inget i sak.

I USA är klimatet en ickefråga. ”EU:s miljöministrar ställde nyligen villkor för att fortsätta Kyoto som låser en eventuell fortsättning.” SvD 31/10 -11

Det är också helt orealistiskt att få fram ett allomfattande, bindande internationellt avtal som inbegriper USA och som har ett reellt innehåll av betydelse. Svenska Dagbladet intervjuade Jennifer Morgan, chef för det klimatpolitiska programmet vid World Resources Institute, om USA och förhandlingarna: ”Men hon märker också hur tålmodet med USA minskar i förhandlingarna.

- De säger att varför ska ett nytt globalt avtal byggas runt USA när Europa kommer med tomma händer?” SvD 31/10 -11

9. Avslutning

I en artikel på två sidor skriver Dagens Nyheter den 27 november: ”**Tiden håller på att rinna ut. Världen är på väg mot en klimatkatastrof och i morgon inleds årets toppmöte om klimatet i Sydafrika. Det är sista chansen att rädda kvar Kyotoavtalet. Om de enda bindande utsläppsreglerna försvinner riskerar hela processen att gå i stå.**” I artikeln visas också i ett diagram, att de förbundna och frivilliga åtagandena till utsläppsminskningar inte räcker för att begränsa höjningen av den globala medeltemperaturen till högst 2 grader år 2020.

EU:s klimat- och miljöpolitik bestäms av rådet med de 27 miljöministrarna där många fungerar som släpänkare. EU:s klimatpolitik präglas därför av något som har karaktären av en minsta gemensam nämnare, som man försöker slå in i en snygg förpackning. Allt fler börjar dock upptäcka vargen i fårakläderna. EU är en del av problemet – inte av lösningen. Det behövs en väldig kraft underifrån för att vända utvecklingen. Mycket större krav måste ställas på utsläppsminskningar och genomförande framför allt i de rika länderna som måste gå före och förutom att städa framför egen dörr också kompensera för sin historiska klimatskuld och den tillkommande skulden för sin konsumtion av importerade varor från u-länderna. Det är ytterst en fråga om livets existens.

Kaj Lidén
ordf, Folkrorelsen Nej till EU – Botkyrka
www.nejtill.eu.se/botkyrka